

## **1. Securitatea și Sănătatea în Muncă în universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava**

Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava este o instituție de învățământ superior de stat, cu o structură complexă, în care coexistă științe ale naturii, tehnice, economice și socio-umane, având atribuții în domeniul învățământului superior și cercetării științifice. Baza materială a Universității cuprinde: spațiile pentru procesul de învățământ și de cercetare, mijloacele de învățământ și de cercetare aferente, bibliotecile, tipografia, unitățile și atelierele de microproducție, căminele și cantina studentescă, baza și complexul cultural – sportiv cu fondul aferent, precum și toate celelalte obiective de patrimoniu aparținătoare. În acest spațiu de învățământ superior își desfășoară activitatea aproximativ 800 de lucrători, cadre didactice, personal didactic auxiliar și personal administrativ, precum și un număr de aproximativ 13.000 studenți.

Condițiile în care se desfășoară procesul de învățământ în Universitate, complexitatea dotărilor tehnice din spațiile didactice de instruire (săli de clasă, laboratoare, cabinete, ateliere, săli de sport și baze sportive, ș.a.), munca productivă din această instituție, necesită organizarea și desfășurarea muncii și a activităților școlare și extrașcolare pe baza cunoașterii, înțelegerii și aplicării reglementărilor de securitate și sănătate a muncii.

**Securitatea și sănătatea în muncă în U.S.V. are ca scop prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și securitatea lucrătorilor, identificarea și eliminarea factorilor de risc și accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată potrivit legii a lucrătorilor, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților lor, astfel încât să fie asigurate cele mai sigure condiții de muncă.**

În țara noastră securitatea și sănătatea în muncă constituie o problemă de stat și este garantată prin: Constituția României (art. 41), Codul muncii (Titlul V) și Contractul colectiv de muncă unic la nivel național.

**Conducerea Universității "Ștefan cel Mare" Suceava, în temeiul acestor reglementări legislative este preocupată de asigurarea celor mai bune condiții de muncă și nu precupește nici un efort pentru prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor profesionale în rândul studenților, a cadrelor didactice și nedidactice.**

Extras din Carta Universității „Ștefan cel Mare”

## 1.1 Reglementări legislative în domeniul S.S.M.

1) Legea care are ca scop instituirea de măsuri privind promovarea îmbunătățirii securității și sănătății în muncă a lucrătorilor (art 1), în toate sectoarele de activitate, atât publice, cât și private (art 3), poartă denumirea de **"Legea securității și sănătății în muncă"** și este cunoscută ca **Legea 319 din 14 iulie 2006**. Această lege a fost emisă de Parlamentul României, a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 646 din 26 iulie 2006 și a intrat în vigoare la 01 octombrie 2006. Legea 319/2006, stabilește principii generale referitoare la prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și securitatea lucrătorilor, eliminarea factorilor de risc și accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată potrivit legii, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților lor, precum și direcțiile generale pentru implementarea acestor principii. (art. 2).

2) Modul de aplicare a prevederilor Legii securității în muncă nr. 319/2006 sunt stabilite prin **Normele metodologice din 11 octombrie 2006**. Emitentul acestor Norme metodologice este Guvernul României. Ele sunt cunoscute și sub denumirea de Hotărârea 1425 din 11.10.2006 și au fost publicate în Monitorul Oficial nr. 882 din 30 octombrie 2006.

3) Pe lângă aceste două reglementări legislative de securitate și sănătate în muncă mai există numeroase hotărâri și ordine emise în acest domeniu.

## 3. Prevederi ale instrucțiunilor proprii elaborate în conformitate cu legislația securității și sănătății în muncă

### 3.1. Conform Legii securității și sănătății în muncă nr. 319 / 2006, articolele 95–100, trebuie respectate următoarele instrucțiuni proprii:

ART. 9. Fiecare cadru didactic, fiecare lucrător din cadrul personalului didactic auxiliar (laboranți, secretare...), studenții, doctoranzii, precum și personalul asociat la cumul și plata cu ora, trebuie să-și desfășoare activitatea în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă. (Conform Art.22 din Legea 319 / 2006)

ART.10. În mod deosebit, în scopul realizării obiectivelor prevăzute la ART. 9, lucrătorii au următoarele obligații:

- a) să utilizeze corect aparatura didactică, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele de muncă din dotarea spațiilor de învățământ, respectând specificațiile din documentația tehnică;
- b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție acordat, precum și dispozitivele din dotarea locului de muncă;

- c) să nu procedeze la scoaterea din funcțiune, la modificarea, schimbarea sau înlăturarea arbitrară a dispozitivelor de securitate proprii, în special, al mașinilor, aparaturii, uneltelor, instalațiilor tehnice și clădirilor și să utilizeze corect aceste dispozitive ;
- d) să comunice imediat angajatorului, conducătorului locului de muncă și/sau inspectorului intern de protecția muncii orice situație de muncă, despre care au motive întemeiate să o considere un pericol pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, precum și orice deficiență a sistemelor de protecție;
- e) să aducă la cunoștința conducătorului locului de muncă și/sau angajatorului accidentele suferite de propria persoană;
- f) să coopereze cu angajatorul și/sau cu inspectorul intern de protecția muncii, atât timp cât este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricăror măsuri sau cerințe dispuse de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari, pentru protecția sănătății și securității lucrătorilor;
- g) să coopereze cu angajatorul și/sau cu inspectorul intern de protecția muncii, pentru a permite angajatorului să se asigure că mediul de muncă și condițiile de lucru sunt sigure și fără riscuri pentru securitate și sănătate, în domeniul său de activitate;
- h) să își însușească și să respecte prevederile legislației din domeniul securității și sănătății în muncă și măsurile de aplicare ale acestora, precum și prevederile instrucțiunilor proprii elaborate pentru locul de muncă în care își desfășoară activitatea;

ART.12. Starea de pericol grav și iminent de accidentare, adică acea situație concretă, reală și actuală căreia îi lipsește doar prilejul declanșator pentru a produce un accident în orice moment, trebuie adusă imediat la cunoștința conducătorului locului de muncă de către orice lucrător care o sesizează. (Conform Art.23 (1) d) din Legea 319 / 2006)

ART.13. În cazul unui pericol grav și iminent pentru propria securitate sau pentru securitatea altor persoane, atunci când șeful ierarhic imediat superior un poate fi contactat, toți lucrătorii trebuie să aplice măsurile corespunzătoare, în conformitate cu cunoștințele lor și cu mijloacele tehnice de care dispun, pentru a evita consecințele unui astfel de pericol. (Conform Art. 11 (3) din Legea 319 / 2006)

ART.14. În cazul unui pericol grav și iminent pentru propria securitate sau pentru securitatea altor persoane, orice lucrător este obligat să oprească lucrul și dacă un poate opri consecințele unui astfel de pericol, trebuie să părăsească locul de muncă și să se îndepărteze spre o zonă sigură. (Conform Art. 11, (1), b) din Legea 319 / 2006)

ART.15. La constatarea stării de pericol grav și iminent de accidentare se vor lua următoarele măsuri de securitate:

- a) oprirea echipamentului de muncă și/sau activității;
- b) evacuarea personalului din zona periculoasă ;
- c) anunțarea serviciilor specializate;
- d) anunțarea conducătorilor ierarhici;

- e) eliminarea cauzelor care au condus la apariția stării de pericol grav și immanent.  
(Conform art. 102 din H.G. 1425 / 2006)

### **3.2. Conform H.G. nr. 1091/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă, trebuie respectate următoarele instrucțiuni proprii:**

ART.33. Lucrătorii trebuie să păstreze în permanență libere căile de acces ce conduc spre ieșirile de urgență și ieșirile propriu-zise.

ART.34. În caz de pericol, lucrătorii trebuie să se deplaseze cât mai rapid spre zonele sigure, orientându-se după panourile de semnalizare care sunt amplasate în conformitate cu H.G. nr. 971/2006.

### **3.3. Munca la calculator**

ART.54. Înainte de începerea lucrului se va verifica starea echipamentelor de muncă, legătura la centura de împământare a tuturor componentelor acționate electric. În cazul în care se constată defecțiuni, se anunță persoana responsabilă de laborator pentru a lua măsuri de remediere.

ART.59. Este interzisă folosirea calculatoarelor, xerocopiatoarelor, etc., fără echipamentul electric de comandă-control în stare de funcționare, prevăzut de proiectant.

ART.60. Manevrarea tuturor întrerupătoarelor sau comutatoarelor se va face cu mâinile uscate.

ART.63. Lucrătorii vor fi instruiți în utilizarea echipamentului de calcul înainte de începerea activității și ori de câte ori se modifică organizarea sau dotarea locurilor de muncă.

ART.81. (1) Conductorii electrici și cablurile trebuie să respecte următoarele condiții:

- a) să nu prezinte risc de electrocutare la trecerea pe planul de lucru sau pe sol;
- b) să aibă o lungime suficientă pentru a se adapta la nevoile reale și previzibile ale utilizatorilor, inclusiv în cazul unei reamenajări a încăperii;
- c) să asigure accesul ușor, iar întreținerea să se efectueze fără întreruperea activității;
- d) cablajul trebuie să corespundă întregului domeniu de reglare a planurilor de lucru.

(2) Conductorii electrici nu vor traversa căile de acces fără a fi protejați împotriva deteriorărilor mecanice.

ART. 82. Se interzice lucrătorilor să utilizeze echipamentele de calcul pe care nu le cunosc și pentru care nu au instruirea necesară.

ART. 83. (1) Punerea sub tensiune a tablourilor de distribuție va fi efectuată numai de către personalul autorizat în acest scop.

(2) Se interzice personalului de deservire a echipamentelor de calcul să intervină la tablouri electrice, prize, ștechere, cordoane de alimentare, stabilizatoare, instalații de climatizare, sau la orice alte instalații auxiliare specifice.

ART.84. La punerea sub tensiune a calculatoarelor electrice se vor respecta, în ordine, următoarele prevederi:

- a) verificarea temperaturii și umidității din spațiul de lucru;
- b) verificarea tensiunii la tabloul de alimentare;
- c) punerea sub tensiune a unității centrale, prin acționarea butonului corespunzător de pe panoul unității centrale;
- d) punerea sub tensiune a echipamentelor periferice prin acționarea butoanelor corespunzătoare de pe panourile de comandă, în succesiunea indicată în documentația tehnică a calculatorului.

ART.85. Scoaterea de sub tensiune a calculatoarelor se va realiza în succesiunea inversă celei prevăzute la punerea sub tensiune.

ART.86. Punerea în funcțiune a unui echipament după revizii sau reparații se va face numai după ce personalul autorizat va efectua revizia sau reparația și va confirma în scris că echipamentul respectiv este în bună stare de funcționare.

ART.87. Se interzice îndepărtarea dispozitivelor de protecție ale echipamentelor de calcul.

ART.88. Se interzice efectuarea oricărei intervenții în timpul funcționării echipamentului de calcul.

ART.89. (1) Funcționarea echipamentelor de calcul va fi permanent supravegheată pentru a se putea interveni imediat ce se produce o defecțiune.

(2) Se interzice continuarea lucrului la echipamentul de calcul atunci când se constată o defecțiune a acestuia.

(3) Remedierea defecțiunilor se va realiza numai de către personalul de întreținere autorizat.

ART.90. Dacă în timpul funcționării echipamentului de calcul se aud zgomote deosebite, acesta va fi oprit și se va anunța personalul de întreținere pentru control și remediere.

ART.91. Se interzice conectarea echipamentelor de calcul la prize defecte sau fără legatura la pământ.

ART.92. Înlocuirea siguranțelor la instalațiile electrice se va face numai de către personalul autorizat în acest scop.

ART.95. Se interzice fumatul în încăperile cu volum mare de documente.

ART.96. (1) În cazul unui început de incendiu în sala calculatoarelor, se va acționa cu stingătorul cu praf și dioxid de carbon.

(2) Reluarea lucrului în zonele de acțiune a dioxidului de carbon se va face numai după ventilarea spațiilor respective cu instalația de climatizare în funcțiune, în circuit deschis, un timp stabilit în funcție de capacitatea ventilatoarelor și a volumului încăperilor, dar nu mai puțin de o oră.

ART.97. Se interzice consumul alimentelor pe masa suport a calculatorului sau deasupra tastaturii.

ART.98. În timpul lucrului la videoterminale se va evita purtarea ochelarilor colorați.

ART.99. (1) Utilizatorii echipamentelor de calcul prevazute cu ecran de vizualizare trebuie să cunoască necesitatea și posibilitățile de reglare a echipamentului și mobilierului.

### **3.4. Măsuri la nivelul locului de muncă privind acordarea primului ajutor**

#### **A. ÎN CAZ DE STOP CARDIO – RESPIRATOR**

##### ***Definiție***

Stopul cardiac reprezintă oprirea inimii. Oprirea inimii duce după aproximativ un minut și la oprirea respirației. Din acest motiv, de cele mai multe ori, avem de-a face cu un stop cardio-respirator - moarte clinică.

Moartea clinică este starea organismului în condițiile opririi complete a circulației sangvine, a respirației și activității funcționale a sistemului nervos central. Moartea clinică survine după 3 -5 minute (la hipotermie: 2 ore);

- debutul este brusc;
- moartea clinică este o stare reversibilă.

##### ***Semne și simptome***

- ✓ bolnavul este inconștient;
- ✓ tegumentele sunt cenușii;
- ✓ nuanță cianotică;
- ✓ extremități reci;
- ✓ reflexul cornean absent;
- ✓ midriază bilaterală;
- ✓ reflex fotomotor absent;
- ✓ este absent pulsul la artera carotidă;
- ✓ zgomotele cardiace nu se ascultă;
- ✓ respirația absentă sau prezentă de tip agonal;
- ✓ atonia corpului, eventual contractura.

Pentru un singur salvator, se impun următoarele măsuri:

1. Aprecierea capacității de răspuns a victimei
2. Eliberarea căilor respiratorii, răsturnarea capului și ridicarea bărbiei
3. Verificarea existenței respirației, prin punerea urechei la gura victimei sau urmărirea mișcării toracelui
4. Așezarea victimei pe o suprafață tare și plană
5. Se strâng nările victimei, se inspiră adânc, se acoperă gura victimei și se expiră în gura acesteia timp de 1-1,5 secunde. Se face o pauză de 2-3 secunde și se repetă manevra – 2 insuflații.
6. Se verifică existența pulsului la artera carotidă
7. Se trimite după ajutor și se sună la **112**
8. Se încep compresiile toracelui ( masajul cardiac extern): se blochează coatele, se pune podul palmelor deasupra sternului, se apasă toracele pe o distanță de 3,5-5 cm, apoi se revine. Apăsarea și relaxarea trebuie să dureze un timp egal și mai puțin de o

secundă. Se repetă 15 apăsări în aproximativ 10 secunde. După cele 15 apăsări se fac din nou 2 ventilații și se repetă ciclul de 4 ori în aproximativ 1 minut.

9. Se verifică pulsul din nou, iar dacă nu a apărut, se continuă ventilarea și masajul cardiac la fel până la apariția pulsului sau până vin ajutoare.

**ATENȚIE:** Nu se părăsește victima pentru mai mult de 4 minute, deoarece va fi prea mult lipsită de oxigen și leziunile cerebrale pot fi permanente.

#### Pentru doi salvatori:

Se efectuează la fel până la punctul 8, atunci când unul dintre ei va face ventilarea plămânilor cu o insuflație, după care cel de-al doilea face de 5 ori compresia toracelui. Ciclul se repetă continuu până la apariția pulsului: o insuflație, urmată de 5 compresii toracice.

## **B. ÎN CAZ DE ELECTROCUTARE**

### ***Definiție***

Trecerea unui curent de înaltă tensiune prin corpul omului se numește „**curentare**” sau **electrocutare**.

Electrocutarea acționează în special asupra inimii și respirației, astfel că persoana curentată prezintă oprirea respirației (asfixie) din cauza contracției mușchilor toracelui și cordului - ceea ce duce la stop cardiac, pierderea cunoștinței și apoi moarte. La locul contactului cu energia electrică se pot produce arsuri ale pielii.

***Primul ajutor.*** Mai întâi se scoate rapid victima de sub influența curentului electric prin îndepărtarea conductorului electric, a aparatului electric, scoaterea siguranței etc. Acest lucru trebuie făcut cu atenție, pentru a nu se electrocuta și salvatorul. De aceea, sursa de tensiune se va îndepărta de victimă cu ajutorul unor obiecte neconducătoare de electricitate și uscate, din lemn, plastic, cauciuc.

Dacă persoana electrocutată este conștientă se va culca într-un loc ferit de frig sau căldură, se va descheia la haine, guler, centură, se va liniști, i se vor da calmante ale durerii și ale sistemului nervos, i se vor masa ușor mușchii membrelor și se va supraveghea câteva ore. În cazul în care victima și-a pierdut cunoștința, dacă pulsul și bătăile inimii nu se mai simt, iar respirația s-a oprit, se va proceda de urgență la respirația artificială „gură la gură” și la masaj cardiac extern. În multe cazuri, persoanele electrocutate prezintă o moarte aparentă, în sensul că inima și plămânii mai funcționează dar nu pot fi percepute de oricine.

De aceea, perseverând cu reanimarea cardiacă și respiratorie, mulți electrocuțați au fost salvați de la moarte și după câteva ore de reanimare. În acest scop se vor forma mai multe echipe de salvatori care vor face reanimarea cu schimbul, câte 5-10 minute. Dacă la locul de muncă se află tuburi de oxigen, reanimarea artificială va fi însoțită și de respirarea de oxigen la presiune mică, sub o atmosferă. Între timp, se anunță „Salvarea” dar victima nu va fi

transportată la un serviciu medical, decât după încercările de reanimare, sau făcându-i-se reanimare corectă în mijlocul de transport. Arsurile după electrocutare vor fi tratate la fel ca și arsurile termice.

### **C. ÎN CAZ DE LUXAȚII ȘI ENTORSE**

Pâna la avizul medical se iau în considerare ca fracture.

Măsuri de acordare a primului ajutor:

- ✓ Se aplică bandaje ușor compressive
- ✓ Se imobilizează și se ridică articulația afectată
- ✓ Se aplică pungi cu gheață secvențial( 15 min. aplicate, 15 min. pauză )
- ✓ Se transportă la spital

### **D. ÎN CAZ DE FRACTURI**

**NU** trebuie mișcată prea mult victima.

Măsuri de acordare a primului ajutor:

- ✓ Se imobilizează focarul fracturii cu ajutorul atelelor speciale sau confecționate( bastoane, umbrele, bucăți de placaj, cozi de mătură, etc.)
- ✓ Imobilizarea trebuie să prindă 2 articulații: cea de deasupra și cea de dedesubtul fracturii, de o parte și de alta a membrului
- ✓ Atelele se învelesc în materiale textile
- ✓ Se învelesc atelele și membrul afectat cu o fașă aplicată circular, nu foarte strâns
- ✓ În caz de fractură deschisă cu hemoragie, se oprește întâi hemoragia și se pansează apoi rana.
- ✓ Osul exteriorizat **NU** se împinge înapoi, se acoperă cu pansament steril
- ✓ Se transportă victima la spital.

### **Stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor**

Spațiile de învățământ sunt prevăzute cu hidranți interiori și sunt dotate cu instintoare cu pulberi P6. În cazul producerii unui incendiu se va încerca limitarea acestuia cu mijloacele tehnice din dotare (hidranți și stingătoare). Lucrătorii vor fi evacuați, fără panică, pe căile specificate în planul de intervenție, alegând drumul cel mai scurt și opus focului. În cazul pierderii de sub control a focului se apelează telefonic Serviciul de Urgență al Inspectoratului Teritorial pentru Situații de Urgență, 112.

Este foarte important ca să se respecte instrucțiunile s.s.m. și p.s.i. elaborate pentru acest loc de muncă.